

EDINOST

Posamezne številke po 8 v., zastarele 10 v. Oglasi se računajo na milimetrov širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 v. osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 v. oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljnja vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 v. beseda, najmanj pa 60 v. Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačilo se teključno le upravi „Edinosti“. Plača in toži se v Trstu. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštahranilnični račun št. 841.852.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.
DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se razglasi: Na italijanski gorski fronti zmorni topovski boj. Ob dolnji Plavi sta se izjavila dva sovražna pozvedovalna sunka.

V Albaniji, severno Devollja, je bil napad Francov po 12 urnem boju, ki so se ga udeležile tudi bolgarske čete, odbit.

Pri odbitu letalskega napada na Kotor so naša mornariška letala sestrelila eno angleško letalo.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 14. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Rupprehta: Juzgozpadno Yperna so izvršili Francozi srđite napade na naše črte med Voormezecol in Vierstraatom; bili so krjavo odbiti in smo njele več oficirjev in nad 150 mrt. Uspešni polzvedovalni boji na Kemmelu. Na ostali fronti je le začasno oživilo bojno delovanje. — Armada nemškega cesarjeviča: Na bojišču juzgozpadno Novona je bilo topovsko delovanje močnejše. Pri Courcellesu in Meryu kakor tudi ob Matzu, tik zapadno Olse, je sovražnik obnovil svoje brezuspešne napade; bil je odbit ob težkih izgubah. Na obeh straneh ceste Soissons—Villers Cotterets smo vdrlj v istolmenski gozd.

Armada gen. polk. Boelna je uplenila od 27. majnika nad 830 topov. S tem je naraslo število od armadne skupine nemškega cesarjeviča od 27. majnika privedenih topov na 1050.

Včeraj je bilo sestreljenih 28 sovražnih letal. Stotnik Berthold je izvozeval 34. poročnik Udet 29. in nadporočnik Loerzer 25. letalske zmagi. Meseca maja so izgubili sovražniki na nemških frontah 23 privedenih balonov in 413 letal, izmed katerih jih je padlo 223 za našimi črtami. Mi smo izgubili 180 letal in 28 privedenih balonov.

Prvi generalni kvartirmeister pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 12. (Kor.) Na raznih točkah fronte, posebno zapadno Ohiidskega jezera, južno Hume in pri Dojranu je bilo topovsko streljanje od časa do časa močnejše. V ozemlju Moglene smo razpršili močne sovražne napadalne oddelke. V okoliših dolnje Strume za nas ugodi patruljal spopadi.

TURSKO.

CARIGRAD, 13. (Kor.) Iz glavnega stana so poročila: Palestinska fronta: V obalnem odseku so na več točkah naše patrulje vdrle v sprednje jarkove sovražnika in mu prizadevale znatne izgube. Na drugih frontah je položaj neizpremenjen.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

13. junija. — Topovski boji v presledkih živahnosti v ozemlju Tonale, v odseku Astico—Posina in med Brento in Piavo. Delovanje polzvedovalnih oddelkov in letalcev je bilo vsled slabega vremena omejeno.

Francosko poročilo.

12. junija zvečer. — Med Montdidierjem in Olse je sovražnik tekmo dneva obnovil svoj pritisk na naše levo krilo; vsi njegovi poizkusi so se izjalovili. V okoliših gozdov pri Belloyu in St. Maur Fort smo napredovali in privedli zopet 400 ujetnikov in več topov in mnogo strojne. Ob fronti St. Maur—Anthelme nobene izpremenbe. Na našem desnem krilu so obnovili Nemci napade ob Matzu. Po več poizkusi, tekmo katerih so imeli velike izgube, so se zamogli ustaliti na južnem bregu v vasi Melicocq in na višinah Croix-Richard vzdolžno Olse. Naše čete so se umaknile včeraj ponuči pod zaščito krilnih oddelkov, ki so pritrili sovražniku naše gibanje, na črto Bailly—Pracy le Val — zapadno Nampcelu. V okoliših Haute Braya smo odbili napad sovražnika in njeli več mrt. Južno Aisne so se vršili srđiti boji, ki so dovedli do bojev moza proti moči in sicer med reko in gozdom pri Villers Cotterets. Naše čete so se postavile napadom sovražnika, ki je lahko napredoval na planoti zapadno vasi Dommières—Cunty, energično v bran; vsi njegovi napori, da bi pridrl v smeri Amblyen—St. Pierre—Aigle so se izjalovili.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 14. (Kor.) Eden naših podvodnikov je potopil v vodovju krog Biskajskega zaliva okoli 25.000 ton.

LONDON, 14. (Kor.) Uradno se poroča: Neki oborožen angleški pomožni parnik vojne mornarice je bil dne 5. junija torpediran in potopljen.

PODLISTEK.

ALFRED BARON BERGER.*)

Povest o malem Janezu in njegovem velikem življenjskem načrtu.

(Avtoriziran prevod iz knjige »Meine Hamburgische Dramaturgie«. M. Skrbinska.)

Zivel je nekoč deček, ki je bil vžle temu, da mu je bilo ime Janez in da se je pisal za Novaka, jako razvitega in bistrega duha. Imel je očeta, ta je bil učitelj in oče njegovega očeta je bil tudi učitelj in očetovega očeta oče tudi. Kakor daleč nazaj je segala vrsta njegovih pradedov, so bili vsi učitelji. Če je mislil Janez na svoje prednike, še mu je zdelo, kakor da stoji na koncu nepregledno dolgega topolovega drevoreda, ki je izginjal tam daleč v mračni daljavi, in vsi ti topoli so bili sami učitelji. Njegovega zaroda naravni zakon, ki se je kazal v očetovi volji, je določil tudi malega Janeza za učeništvo, kakor hitro bo zadostno velik in prbrisan; in če je tako premišljeval sam pri sebi, da bi imel na ta način postati najbrže nekog njegov sin tudi učitelj, in ravno tako sinov sin in sinovega sina sin tudi, potem se je polastila malega Janeza ona morski bolzni podobna omotica, ki objemlje človeka, če stoji med

Seden mož, med njimi štirje posadke, se pogrešalo.

LONDON, 13. (Kor.) »Daily Mail« poroča iz Newyorka, da ljudje, ki so se rešili s parnika »Pinar del Rio«, ki je bil torpediran, pripovedujejo da je bil podvodnik spremljan od nekega parnika, ki je imel sivo bobravne dimnike. Ko je izvršil podvodnik napad, je ostal ta parnik v razdalji 2—3 milje, nakar je dobil ukaz, naj sledi podvodniku. Nato ste izginili obe ladji. Podvodnik je bil dolg okoli 200 čevljev.

IZ VELIKE RUSIJE.

Rusko-ukrajinska pogajanja glede premirja.

KIJEV, 12. (Kor.) Casopisi poročajo o rezultatih rusko-ukrajinskih pogajanj glede premirja. Sklenjeno je bilo, da se prepusti določitev demarkacijskih črt četnim poveljnikom. Pogajanja glede manj Ukrajine se prično takoj; zato je bilo vprašanje splošne demarkacijske črte odstavljeno z dnevnega reda. Za enkrat je bil dosežen sporazum glede obnovitve blagovnega prometa, poštne in brzojavne zveze in glede javnosti plenarnih sej. Ukrajinska delegacija je glasom ministerialnega sklepa proti pristitvi časopisja in občinstva.

KIJEV, 13. (Kor.) Provizorina rusko-ukrajinska pogodba je bila podpisana danes opoldne. Bistvena vsebina je ustavitev sovražnosti, olajšanje povratkov, izmeua vojnih ujetnikov, pripravljanje izmene železniškega materialja, pripravljanje trgovinskih odnošajev in pripravljenost, da se prično takoj mirovna pogajanja.

Boji s Čeho-Slovaki.

MOSKVA, 3. (Kor.) Sovjetski oddelki so pri Pensi odbili napad Čeho-Slovakov. Poset mesta Zlatoustja je zagotovljen. Na več krajih je nastala needinost med različni enotami. Oficirji so bili prisiljeni, da se zabarikadirajo pred lastnimi vojniki.

PAPEŽ PROTI SRAMOTILCEM SV. STOLICE.

LUGANO, 13. (Kor.) Na neko adresi lombardskih škofov je odgovoril papež z dolgim pismom, v katerem izvaja, da ga žalosti ne samo strahota v zgodovini brezprimerne vojne, ki hoče upropasti Evropo, ampak tudi zavratna in rafinirana gonja obrekovanja in sovraštva proti njegovi osebi in njegovemu delovanju. Sv. stolica pripominja, da je takoj začetkom vojne želela iz vsega srca, da ne bi prišlo do vojne in da je storila vse moč, da olajša bolesti. Ponovno, posebno v konsistorialnem nagovoru začetkom l. 1915 in še izrečenosti v nagovoru 4. decembra 1916, je papež, kar ponavlja sedaj vnovič, protestiral proti kršitvi pravice, bodisi s katerokoli strani. Z opomini, z javnimi molitvami, s pokoro kakor tudi s predlogi glede sklenitve pravičnega in trajnega miru se je papež trudil, da pospeši konec kriljanskega krvotoka. Kljub temu so se povsod razširjala nesmiselna obrekovanja javno in očitno. Na deželi, v vasi, kjer je žalost posebno velika, se zatrjuje, da je papež zahteval vojno. V mestih se govori nasprotno, da hoče papež nepravilni mir, mir na korist gotove skupne vojnopolji se strank. Besede papeža so se potvrdjale in osamljale njegove misli in namet. Celo njegov molk o priliki tega ali onega zločina se je zločinščil razlagal. Papež se peča končno v svojem pismu s sovraštva polno gonjo, ki se vrši v Italiji proti poštenim in zaslužnim duhovnikom in odličnim škofom in pripominja, da ga to nikakor ne preseneča in ne spravlja v strah. Nasprotno, zaveda se še bolj svoje dolžnosti, da brani svetost cerkve in varuje njeno čast. Sv. oče protestira zato proti obrekovanju in naznanja to ne samo katolikom, ampak tudi vsem poštenim ljudem na vsem svetu.

USPEHI BURJANOVH KONFERENC V BEROLINU.

DUNAJ, 14. (Kor.) »Freidenblatt«, piše o posetu grofa Buriana v Berolinu: Nikakor ni bilo pričakovati, da bi pri veliki številu vprašanih, ki jih bo treba rešiti pri novi sklenitvi zveze in izmed katerih so nekateri jako težkega značaja, bilo mogoče doseči že pri dvodnevnih pogajanjih v Berolinu končno rešitev vseh problemov. Dosežen pa je bil vendar velik napredek in ker obstaja na obeh straneh poštena volja, da se čim hitreje doseže popoln sporazum, smo znatno napredovali. Pogajanja med Avstro-Ogrsko in Nemčijo se bodo v kratkem nadaljevala na Dunaju. Tako pri nas, kakor v Nemčiji, prevladuje prepričanje, da je poglavitno in izgradnja zveze med obeh osrednjih vlastima postala kategorični imperativ za gospodarsko in politično moč. Glasom listov prispe državni kancelar grof Hertling v kratkem na Dunaj, da vrne grofu Burianu poset.

dvema ogledaloma in vidi v vsakem ogledalu kakor večnost dolgo vrsto podob samega sebe, zrčalo za njim je minolost, zrčalo pred njim prihodnost. Če si je Janez vse to predstavljal, mu je bilo, kakor da se ne razločuje skoraj nič od svojih prednikov in od svojih potomcev, in življenje se mu je zazdelo tako neznansko dolgočasno, da bi bil najraje takoj umrl.

Posebno silno se je polastilo Novakovega Janeza to čustvo, kadar je stal v starodavni izbi očetovske hiše. Ta izba je bila natanko kvadratna, in ob dveh stenah so visle po vrsti slike njegovih učeniških pradedov; zadnja slika je bila očetova, ki jo je ta dobil, ko je odslužil trideset let svojega mestnega učeništva. Ti resni očaki so se razločevali drug od drugega pravzaprav samo po nošnji svojega časa, kajti vsem je bilo, kakor malemu, krstno ime Janez, pismeno pa Novak; in vžle temu, da so se njih nosovi po obliki kolikor toliko razlikovali, so vendar imeli vsi isti izraz v obrazih, in vidiel je bilo, kakor da vsi ti obrazi govorje ene in iste besede: »ABC in enkratna, to je vse, in vse drugo ni nič.« Sicer pa je po ustnem izročilu imel vsak svojo mu lastno posebnost: Janezov oče je na poti iz šole njuhal vedno pred hišnimi vrati, stari oče pred cerkvijo, praded pred gostilno in zadnji sploh še znani, že čisto balni praded pred šolskimi vrati. Če je tako ogledaval obe prazni steni le starodavne izbe in pomislil, da bodo vselej sčasoma na teh slikah njegovih otrok, in da tudi obrazi vseh teh ne bodo govorili nič drugega ko »ABC in en-

PODPORE DRŽAVNIM URADNIKOM.

DUNAJ, 14. (Kor.) »Wiener Zeitung« objavlja odredbo finančnega ministrstva sporazumno z udeleženi ministri a dne 12. t. m. glede podpor državnim uslužbencem, glasom katere se dovoljuje dosežati dovoljena doklada v enaki izmeri za dobo od 1. julija 1918 do konca junija 1919. Davke, službene takse, pokojninske prispevke in kolke za pogodbne, prevzame, kakor dosedaj, država. Končno se zopet dovoljuje enkratna podpora v izmeri odredbe iz novembra 1917. Prispevek se mora izplačati avgusta 1918. Nova odredba izkazuje napram dosedanjim določilom nekaj izprememb, med drugim določbo, da se morajo državni uslužbenci samci, ki žive z dedji, starši ali sorodniki v skupnem gospodarstvu, izenačevati s poročenci brez otrok, ako zamorejo dokazati, da v pretežni večini vzdržujejo te sorodnike; dalje je uvedena nova kategorija doklad za suplente in visokošolske asistente, oz. visokošolske konstrukterje po dokončanju šestletne službene dobe; končno nova kategorija doklad za uslužbenec enaki kategoriji, dalje za pisarniške oficijante in oficijantije kakor pač znaša njihova letna plača, oz. pokojninska baza 1400 do 1800 K ali preko 1800 K. Za vpokojenca velja istotako dosedajni izmerek.

Plenarna seja poljskega kluba.

DUNAJ, 14. (Kor.) Plenarna seja Poljskega kluba je bila sklicana na Dunaj za petek 21. t. m. v svrhu poročila parlamentarne komisije glede izvolitve načelnika.

Poslanec Hollo umrl.

BUDIMPEŠTA, 14. (Kor.) Poslanec Ludovik Hollo, član Karolyjeve stranke, je ponoči nenadoma umrl.

Nemška pomorska šola v Trstu.

Cetrtkova večerna »Tagespost« objavlja naslednji dopis iz Trsta:

»Ustanovitev nemške pomorske šole v Trstu je odobrena. Vse predpriprave so končane. Že prihodnje šolske leto (1918—1919) se prične pouk na novem zavodu.

Zadnja leta pred izbruhom vojne so jasno pokazala, da naraščajo, ki ga dajejo obstoječe navtične šole in ki je tudi tvoril večino kontingenta, ki so ga dajali Primorci za mornarski poklic, v dolgem času ne bo zadostoval več, da bi se pokrivala hitro naraščajoča potreba zbor pomorskega častništva. Priležitost notranjih dežel za mornarski poklic se je torej pokazala kot nujna, absolutna potreba. »Zahteva vseh nemških strank je končno pomagala načrtu do uresničenja. Namestnik dr. baron Fries-Skene je bil vedno prepričan pospeševatelji zahtev nemških strank. Tudi pomorska oblast in vojna mornarica sta vneto zastopala ta načrt. Dotična poročila so bila podana naučnemu ministrstvu, ki se je končno odločilo, da vse reformno vprašanje predloži medministrstveni konferenci v svrhu sklepanja o stvari. Konferenca se je vršila 2. majnika t. l. Finančno ministrstvo je pritrilo ustanovitvi in takoj nato se je naučno in finančno ministrstvo bavilo z ureditvijo vseh to šolo zadevajocih podrobnih vprašanj. Posledke je bil primorskega namestništva dani nalog, da naj prične takoj z vsemi potrebnimi pripravi, da bi se mogel pouk, če je mogoče, pričeti že v šolskem letu 1918/19. Posebno vneto in uspešne sodelovalce je imel namestnik v podpredsedniku primorskega namestništva p. Lobmeyer, nadzorniku pomorskega šolstva dvor. svetnik Mazzejlo in voditelju navtičnega oddelka tržaške trgovske akademije, ravnatelj Kassegerji, ki je v ostalem določen za voditelja nemške pomorske šole.

Navtična šola z nemškim učnim jezikom v Trstu, katere prvi letnik se otvori v šolskem letu 1918/19, šteje tri letnike in naj bi učencu poleg splošne izobrazbe v okviru višje srednje šole podajala oko strokovno znanje, ki se zahteva za službo častnika trgovinske mornarice. Na šoli se bo poučevala nemščina, italijansčina in angleščina, zemljepis in trgovinski zemljepis, zgodovina, inamematika, projekcijsko risanje, naravoslovje, meteorologija in oceanografija, ladjestvo in nauk o vrviu, pomorsko manevriranje, ladjsko računstvo, pomorsko trgovsko in menično pravo, ladjsko zdravstvo in poleg tega veslanje in jadranje. Praktično vezbanje se bo izvajalo, kolikor bodo dopuščala sredstva, ki so na razpolago zavodu, a izvečanje se more doseči in izpopolniti šele tekompotniških potovanj in povodom kot predpogoja za pristupitev k strokovnemu izpitu (poročniškemu in kapitanskemu izpitu) zahtevaneza vkrcaanja po absolviranju navtične šole. Absolvenc

je navtične šole imenuje pomorska oblast za kadete in morajo kot taki dokazati dveletno vkrcaanje na trgovinskih ladjah, da dobe pravico za pristupitev k prvemu strokovnemu izpitu, poročniškemu. Za sprejem v prvi letnik šole se predvsem zahteva telesna sposobnost. Prosilci morajo biti nad 14 let stari in so morali dovršiti nižjo srednjo ali pa trirazredno meščansko šolo. Poleg tega morajo napraviti sprejemni izpit v nemškem jeziku.

S šolo je zvezan obvezen internat. Oskrbniški pavšal znaša za vsakega gojenca 1200 K na leto ter se mora plačati v dveh enakih obrokih ob začetku vsakega semestra. Ves uslužbeni obrat je organiziran strogo po vojaških pravilih. Življenje v internatu bo preprosto in zdravo. Vsako omejevanje je izključevati. Učenci naj kolikor le more, v vsem sami skrbje zase. Zavodovo služabno osebo bo opravljalo samo težka dela za snazneje in pospravljanje. Gojenci morajo nositi predpisano uniformo. Zdravstveno stanje gojencev bo nadziral v to nameščeni zdravnik. Gojenci smejo iz zavoda večiuoma le pod nadzorstvom šolskega prefekta. Prost izhod se bo dovoljeval samo ob nedeljah in praznikih. O božiču in velikonoči dobe gojenci dopust. Tekom glavnih počitnic gojenci ne morejo ostati v internatu. Ubožni prosilci morajo prosi za podelitev celega, polovičnega ali četrtinskega ustanovnega mesta ter za podpore in štipendije. Tozadevni razpisi se objavijo v kratkem. Prošnje za sprejem na ta zavod se morajo najdalje do srede meseca avgusta vložiti na navtično akademijo v Trst, piazza Lipsia 4. Posameznosti izvedo prosilci pri vodstvih vseh srednjih šol v notranjih deželah, katere v kratkem dobe pravila novega zavoda. Nemška pomorska šola je nameščena v zelo ugodno ležeči, vsem zdravstvenim razmeram v polni meri odgovarjajoči, nalašč za to najeti, v tihi ulici Franca ležeči hiši, ki je daleč od velikomestnega prometa, blizu morja. Poleg hiše je vrt.

Tako torej! Z novim šolskim letom se že prične pouk na novi nemški navtiki v Trstu! Ali je šlo hitro! Par mesecev, pa je zavod ustanovljen in odprt, seveda, ker je nemški; mi Slovenci pa že skoraj 30 let čakamo, da bi nam dali vsaj slovensko ljudsko šolo, a je še danes nimamo. Kake sitnosti so zaradi onih mesečnih zaposlovalnih tečajev gorških slovenskih srednjih šol. Za to ni denarja, seveda, ker gre za Slovence.

In potem učni načrt! Vse drugo, samo ne jezika, ki ga govori 90% avstrijskih pomorščakov; našega slovenskega ali hrvaškega! Lepe stvari!

Razne politične vesti.

Jugoslovansko vprašanje. Iz Zagreba poročajo nemški listi: Ban pl. Mihalovič, oddelni predstojnik dr. Vinko Krisković, saborski predsednik dr. Bogdan Medaković, podpredsednik dr. Edo Lukinč in poslanci grof Kulmer, dr. Paleček in dr. Dušan Popović se mude v Budimpešti v svrhu posvetoovanja z ministrskim predsednikom dr. Wekerlejem o jugoslovanskem vprašanju. Zasedal gre samo za predloge, dočim se bo sklepalo pozneje. Pravi se, da kot posledek sedanjih posvetoovanj v najbližjem času, najbrž po vrnitvi grofa Buriana iz Berolina, cesar izda obema ministrskima predsednikoma ter ministrstvu zunanjih stvari kot voditelju skupnega finančnega ministrstva, lastnoročna pisma, v katerih se boste poudarjali potreba in vladarjeva volja, da se reši jugoslovanska vprašanje in se bo nalagalo volilnim državljanom, da predložijo cesarju svoje predloge. Pri tem tudi najbrž ostane zasedal, dočim se pa jugoslovansko vprašanje dejanski uredi, najbrž šele po vojni.

Kako so nemške metode v njihovi sedanjih borbi, kakih neresnic se poslužujejo, in kako kričoč kontrast je med njihovim moraliziranjem in njihov prakso: to moremo danes pokazati na par kričočih izglelih iz njihovega časopisja samega. »Znano je, da ena glavnih nemških obtožb proti češkemu prebivalstvu je ta, da med tem, ko mora ubogo nemško ljudstvo stradati, žive Čehi v izobilju in se maste, nimajo nikakega srca do nemških sodeželanov in da kruto odganjajo te posledke, če prihajajo iz sosednjih okrajev prosit kaj živeža. Tako lažejo, da morejo potem luiskati nemško javnost proti češkemu ljudstvu. Zaključek je seveda ta-le: nemško ljudstvo naj pričakuje pomoči le od Nemcev in sicer — tam gori v rajni!! In ta pisani zaključek so tudi že pretvorili v dejanje. Radi take pretvečne brezsrčnosti Čehov so

poslali tja gori posebno odposlanstvo, da bi izposlovalo pomoči iz Nemčije. Še več so zahtevali, nekaj, kar je preznačilno za njihovo avstrijsko: vsa prehrana naj bi se stavila pod rajhovsko-nemško upravo! To je kričelo in ne postala nič manj kričee ob dejstvu, da so nesrečno naleteli. Tam gori so izjavili, da jim ne morejo pomagati, in tu pri nas pa so celo osupnili po tem koraku čeških Nemcev!! Kajti tako očitno protijavstvištvo, ki bi hotelo tu, uvesti kar nemško kontrolo, se je tudi izvestim, sicer prenaklonjenim krogom, zdelo malo preveč — dobroga. Toda k stvari, da pokažemo, kak prepad med njihovimi besedami in nemško prakso. »V nemškoročnem listu »Arbeiter Volksbote« št. 17. maja iz Skalic pri Vrhlabi (Langenau bei Hohenelbe), torej iz nemške kmetijske občine, to-le poročilo: »Pravijo sicer, Skalice so kmetijska občina, torej tam življenjske razmere ne morejo biti tako slabe. In vendar se ubogemu ljudstvu godi pri nas silno slabo. Odnese se sicer dosti, ali ubogi vaščani največkrat nimajo od tega nič. Dobi se, kajpada, že še ljudi, ki jih vidimo jesti tudi buhtelne. To človeka jezi in mu greni življenje, ako siromak vidi in mora čutiti tako grobo neenakost. Mnogo jih gre v češke kraje po živila, ki jih tudi dobi, čeprav znajo govoriti samo nemško. Nekateri celo pravijo, da je tam (v čeških krajih) pogosto dobiti še več človekoljubnosti. Lepa beseda, da »Nemcem morejo pomagati le samo Nemci«, je v tej vojni menda že precej izginila s sveta.« Neki drugi list, »Deutsche Volkswacht« nemško-narodnih »delavcev«, si da iz Arnolte (Arnsdorf) pri Hostnein poroča: »... O, vi »ubogi« (nemski) kmetje, kaj vse ste morali prestati v tem resnem vojnem času: kar lasje se leže človeku! Se nikdar niste, kar ljudje pomnijo, redili toliko pradišev, kakor v tej vojni, ko se delavcu pristolejci krompir, žito in repa pokorni živini. Med tem ko skozi vrata, stopivše siromake Nemce odpravljate z zbadljivimi besedami, imate za meščane in tujece zadosti blaga na prodaj, seveda po oteranih cenah. Po cele ure morajo le-ti siromaki hoditi krošnjari, da za svoje gladujoče otroke nalovo nekaj živil. Marsikateri sedanjih (nemških) kmetijskih denarnih bahavev je rekel preje: »Nemcem morejo pomagati samo Nemci«, danes so pa češki milijarji in kmetje, od katerih dobivamo živil. Znaniti pride čas tudi za naše gospode kmetje.« Nemski listi in nemški gromovniki na nemških silih kričijo: Čehi imajo dovolj živil, a hočejo — Nemce izstradati. Iz gornjih stavkov pa je razvidno, da je ravno nasprotno res. Čehi so do nemškega delavca bolj usmiljeni, nego gotovi nemški krog. Vojte v nemškem taboru, da hočejo Čehi Nemce izstradati, je samo umetno vzprijozilo. Dejanski vsa stvar čisto drugače izgleda. Omenjena nemška lista sama dokazujejo, da so zagrizeni Nemci zopet grdo lagali, da bi nesramno obdoližili Čeha. Vse to pa tudi priča, da češki kmet nemškega v kulturi daleko nadkriljuje. — Tu imate! Tu vidite usmiljenje inmovitvijo Nemcev z lastnim trpečim ljudstvom. Nič nim čujejo dajati od svoje obilice, pač pa jim dajajo tisti obrekovani Čehi! Istotako je n. pr. tudi na Stajerskem, kakor konstatuje »Stra««. Naši ljudje dajejo ubogemu nemškemu ljudstvu vrljub vsem krivicam, ki se gode prvini, da-si bi ne bilo nobeno čudo, če bi se malce — recimo — maščevali. Ali, naši se ne maščujejo, ko vidijo človeka v nesreči. Je to v naravi v krvi. Pri nas je kultura srca, ki se uveljavlja v dejanjih, pri nemških močgetih pa le v besedah. Dalje ne sega pri njih! Po teh dejstvih, ki jih beležijo nemški listi sami, si lahko predstavimo vso grdobno postopanje proti Slovanom. Nobena kleveta ni nemškimi srđitežem pregrda, da bi se le ne poslužili. Ali sila časa skrbi, da prihaja resnica na dan. Naše ljudstvo so denuncirali, klicali nad nje polico in državne pravdnike, a to ljudstvo je vendar tako dobro, da nemškemu revežu v najhujši bedi ne odreka pomoči. Zato se tudi ne odrekamo nade, da jih bo nemško ljudstvo sodilo in da jih obsodi prej ali slej, kajti zaslužijo.

Aprovizacijske stvari.

Govedina za nelmovite sloje.

Jutri, v nedeljo, 16. t. m., se bo prodajala govedina za nelmovite sloje proti preščenju št. 26 izkaznice za nakup mesa in maščob (z rdečo črto) ter oddaji izkaznic št. 41 serije a, b. Na vsako izkaznico se dobi 1/4 kg mesa. Prodaja se prične ob 6 zjutraj v naslednjih mesnicah: Sinigaglia, Barkovlje 41, Punter, Gornja Greta, Bin, Rojan 9, Benedettich, ul. Borojevičeva 45, Paronito, P. Caserma 6, Cadorini, ul. Nadvojvode Josipa 11, Crischiac, ul. Poste 16, Borgoio, ul. Lazzaretto vecchio 52, Visintini, ul. Cavana 22, Borzer, ul.

tel je tja ven, v mesečino, v daljni svet, s trdnim sklepom, da postane po vrsti vse, kar je sploh na svetu biti mogoče.

Janez se je zavzel za stvar zelo resno in skrajno temeljito ter preživel res daljšo vrsto različnih služeb in poklicev. Bil je nekaj časa gosar v nekem velikem selu, potem pisar pri nekem imenitnem grajščaku, nato grobar, medvedar, paznik v norišnici, potujoč učenec, samostanski novinec in še marsikaj drugega. Ni nam mogoče slediti malemu Janezu, ki je postal mnogo hitreje, nego je mislil, velik Janez, na vseh teh življenjskih potih z vsem njegovim pretikanjem; zato bi bilo treba več časa, kakor bi ga bil rabil Janez, da izvrši svoj veliki življenjski sklep. Mogoče vam povem to počno povest kedaj v kakšnem romanu, ali pa celo v kakšni avtobiografiji. Sedaj preskočim vse to, kar leži vmes, in napravim tako kakor delajo to gotovi jako literarni čitatelji romanov, ki pogledajo takoj zadnjo stran, ko še niso niti prvih strani pošteno prečitali, samo da vidijo, kako se povest pravzaprav zavrušuje. Torej, kako se je pravzaprav obnesel potkus modrega Janeza, postal je vse, kar je na svetu sploh mogoče.

Kakor se je končati moral. Janez je kmalu izprevidel, da bi moral doseči Ahavsevejo starost, če bi hotel svojemu velikemu življenjskemu načrtu zadostiti vsaj kolikortoliko. Tu mu je ginil pogum in obšla ga je utrujenost. In vprašal se je, če bi ne bilo najboljšje, da se vrne skesav domov, da postane učitelj in da s svojo sliko izpolni pra-

kratena, to je vse in vse drugo ni nič«, potem je spreletela Janeza neka pošastna groza, ubežal je temu strašnem čustvu in hitel tja ven na cvetoče travnike in zelene livade zunaj mesta, kjer so se pibice škrljanki v sinji zvešavi, kakor žvrgeteče ptice, kjer so krillili od cvetke do cvetke pestrobarvni metuljčki in tja v tihi zeleni gozd je hitel, kjer je prepeval kos in kukala kukavica in tu sredi dihaajoče narave, se je njegova duša zopet nekoliko pomirila. In ko je tako plezal med vnetu šumečim gozdnim drevjem čez mahovite skale, si je tu in tam odpočil in pričel premišljevati o sebi, o svoji usodi in o svoji prihodnosti. Učitelj ne bo nikoli, na noben način ne, to je bilo zanj kakor pribito. Ali kaj naj postane, če ne učitelj, kakor so bili vsi njegovi očetje? Odgovor ni bil lahek. Kajti, kakor se vsako neneravno in umetno človeško razpoloženje nagiblje k pretvorbi v najkrajšeje nasprotje, kakor hitro se ona sila, ki ga je ustvarila, nenadno razblini, tako se je zgodilo tudi z Janezkom. Potem, ko se je otreseel misli na učeništvo, se ga je polotilo neomejeno pozečenje in najraje bi bil postal vse, kar je na tem svetu sploh mogoče biti. O nobenem poklicu, nobenem rokodelstvu in o nobenem dogodilju ni smel ničesar slisati ali vedeti, ne da bi ga ne bila prešinila hrepeneča misel: to bi hotel biti, to bi hotel doživeti. Če je videl kovača, kako je pred svojim iskročim se ognjiščem obdelaval z bobnečimi udarci žarece, razbeljeno železo, potem se mu ni zdelo nič lepšega, ko bi hotel kovač; če je krasnega malevega jutra zrl za poštnim vozom, ki

je hitel z vriskajočimi zvoki poštnega roga tja v sinjo daljavo, bi bil hotel postati pri tej priči poštiljon; če je videl pobožnega starega duhovnega gospoda darovati sveto mašo in blagoslovljati pobožne kristijane, duhovnik; nekoč se mu je oblimovem in lesnem vzdihnu zahotelo z nepremagljivo silo po poklicu mizarja, da bi mogel tako vse življenje strugati duhtečo smrekovino; potem je hotel biti zopet vojak, ali mornar, ali slaven roparski poglavar, ali velik slikar, ali mučenik za kakšno veliko stvar, ali lovec, ali kar si že bodi. Nekoč je videl deželnega glavarja, kako je jahal v spremstvu velikašev na iskrem konju skozi mesto, in takrat je mislil, da je končno vendarle našel, kar mu je delalo dosihdob toliko preglavice: kralj mora postati, to je zanj.

Ker ga je vse to mikalo, a se z ničemer ni zadovoljil docela, je vzrodlja v izredno bistr, a obenem tudi nalvni Janezovi glavi končno nenavadno čudna misel: sklenil je, da hoče postati samo to ali ono, temveč lepo po vrsti vse, kar je na svetu sp

Tigor 10, Stabile, ul. S. Michele 5, Perlati, ul. Sanità 9, Rocchelli, ul. Piazza Piccola 2, Polacco, ul. Beccherie 47, Pasqualini, ul. Marije Terezije 41, Zadrak, P. S. Giovanni 6, Rumetz, ul. Largo Santorio 2, Zafutta, ul. Farnetto 38, Fontanot, ul. Amalia 32, Zvetan, Sv. Ivan-Vrdela 568, Godigina, ul. Giulia 24, Rodella, ul. Giulia 1, Burba, ul. Alessandro Volta 2, Malusa, ul. Parini 15, Perlati, ul. Barriera vecchia 4, Mocenigo, ul. Barriera vecchia 31, Loy, ul. Barriera vecchia 41, Jenco, ul. Istituto 4, Marussig, ul. Settefontane 248 (Roccol), Ferluga, ul. Donadoni 6, Pozzi, ul. Settefontane 1, Del. zadruge, ul. Settefontane 6, Pousche, ul. Rivo 34, Del. zadruge, ul. S. Marco, Culot, ul. Ciniliani 23, Rizzian, ul. dell'Istria 76, Comisso, ul. dell'Istria 51, Godina, Skedenj 238, Gatznig, Skedenj 50.

Prodni deli s priklopo . . . po K 8—kg.
Zadnji deli s priklopo . . . po K 8—kg.
Naznani se posebej, kadar se bo prodajalo mesa na izkaznice c. d.

Rajonarjenje prodaje sladkorja.

Poslovalnica za sladkor (ul. S. Nicolò 11 II.) pozivlje prodajalce, kateri še niso oddali izkaznic za nakup sladkorja, ki so jih prejeli od svojih odjemalcev, da naj store to čim prej, da se izognejo nevarnostim pri razdeljevanju nakazil za prihodnji mesec.

Prejemstev uradov aprovizacijske komisije.
Jutri, v nedeljo, 16. t. m., bodo zaprte poslovalnice za kruh, sladkor in ribe ter izdajalnice nakazil za bolnike.

V ponedeljek, 17. t. m., dalje se poslovalnice za kruh, sladkor in ribe presele v ul. S. Nicolò št. 11 I. izdajalnice nakazil za bolnike pa v ul. S. Nicolò št. 12 I.

Prodaja kuriva.

Ostale 50 kg na rdečo izkaznico.
Sv. Vid: št. 1—300 (ob. 25) 15. 6. ul. S. Michele 16, št. 301—600 (ob. 25) 15. 6. ul. S. Lucia 2, št. 601—1000 (ob. 25) 15. 6. ul. Lazz. vecchio, št. 1001—1760 (ob. 25) 15. 6. ul. Fabbri 3, 84 vin. za kg. — Staro mesto: št. 2301—2900 (ob. 18) 15. 6. ul. Artisti 4, št. 2901—2970 (ob. 18) 15. 6. ul. Altana 10, 84 vin. za kg. — Novo mesto: št. 1—1000 (ob. 16) 15. 6. ul. Amalia 13, 84 vin. za kg. — Nova mitnica: št. 501—2000 (ob. 18) 15. 6. ul. Scorticera 8, št. 2001—2400 (ob. 18) 15. 6. ul. Torro 13, št. 2401—2700 (ob. 18) 15. 6. ul. Risorta 17, št. 2701—4000 (ob. 18) 15. 6. ul. Paduina 13, št. 4001—4300 (ob. 18) 15. 6. ul. Acque 20, št. 4301—5100 (ob. 18) 15. 6. ul. Madonina 39, št. 5101—5351 (ob. 18) 15. 6. ul. Madonina 24, 84 vin. za kg. — Sv. Jakob: št. 1751—2000 (ob. 13) 15. 6. ul. Guardia 9, 84 vin. za kg. — Skorklja: št. 81—335 (ob. 12) 15. 6. ul. St. Anastasio, 84 gin. za kg. — Roccol: št. 1—100 (ob. 11) 15. 6. ul. Settefontane 250, 84 rin. za kg.

Premog. 20 kg na modre izkaznice.
Staro mesto: št. 301—390 (ob. 37) 15. 6. ul. Mura 12, 1'46 za 10 kg. — Stara mitnica: št. 1001—1300 (ob. 13) 15. 6. ul. Acque 20, 1'46 za 10 kg. — Sv. Jakob: št. 1—70 (ob. 48) 15. 6. ul. Risorta 17, 1'46 za 10 kg. — Skedenj: št. 201—400 (ob. 23) 15. 6. Skedenj 129, 1'66 za 10 kg. — So. M. M. Sp. št. 151—323 (ob. 24) 15. 6. ul. S. Marco 16, 1'66 za 10 kg.

Premog. 20 kg na modre izkaznice.
Roccol: št. 201—350 (ob. 41) 15. 6. ul. Settefontane 250, 1'46 za 10 kg.

Koks. 20 kg na modre izkaznice.
Sv. Jakob: št. 71—300 (ob. 48) 15. 6. ul. Guardia 9, 1'46 za 10 kg. — Skorklja: št. 81—133 (ob. 35) 15. 6. ul. St. Anastasio 2, št. 1—80 (ob. 36) 15. 6. ul. St. Anastasio 2, 2'70 za 10 kg.

Domache vesti.

Umrl je dne 11. t. m. v Trstu v visoki starosti 93 let stari Radeckega veteran Fran Kovačič, mali posestnik iz Komna. Rojen je bil leta 1825. Pod generalom Radeckim se je udeležil vojne proti Italiji leta 1848, leta 1915 je moral zapustiti rojstni kraj radi vojne v Italijo in se preselil v Trst, kjer je zatisnil trdne oči pri svoji hčeri. Bil je vedno dobre volje in v vsem zadovoljen. Dober spomin je imel do zadnje ure ter se je tudi zavedal da za njega ni pomoči več. Blag mu spomin.

G. Dr. Korosec je z Dunaja gospi, ki ga je o priliki njegovega shoda v Trstu, pozdravila na odru v imenu jugoslovanskih deklet, pisal umetniško karto, kjer pravi: S hvaležnostjo in v veseljem se spominjam veselih trenotkov, ki sem jih preživel v krogu Barkovljanov in Tržčanov. Kratos narave in ljubeznivost ljudi sta očarujeta. Z jugoslovanskimi pozdravi udani dr. Korosec.

Resen opomin vsem prizadetim! Odhori, ki se je ustanovil, da pomaga stradalnim otrokom s tem, da jih bo skušal za daljšo dobo spraviti v rodovitnejše hrvatske in slovenske kraje, ima namen podpirati v teh težkih časih potrebno mladino iz vseh jugoslovanskih krajev. Pomisliti moramo, koliko bednih, še skoro na pol mrtvih otrok je v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Istri in Hercegovini so prišli v zadnjem času v Zagreb otroci, ki

že mesece sem niso videli drugega, nego travo in lubje! Zločin bi bil zato, ako bi odpošiljali na hrvatsko otroke, katerim se doma relativno ne godi slabo, ki bi s tem odjedali kruh zares stradalnim. — Previdnost pri izbiranju otrok bo na mestu tudi zato, ker — povejmo si odkrito — naše matere svoje otroke večinoma pomenujejo »cartajo«, tako, da so povsod kamor pridejo, le za sitnobo. Saj znamo, kako skrajno pomamljiva in neumestna v raznih ozirih je vzgoja — ne vseh ali mnogih — naših otrok v mestu in še posebej v okolici. In potem se dogajajo slučajji kakor se je dogodil v zadnjem času, da je neki 12-letni deček iz Sv. Ivana, vsega razvajan, lep in rdeč, prišel v Zagreb z učitelji, zahteval, da ga vzamejo s seboj nazaj, in, ko se mu ta želja ni izpolnila, sedel v teku par dni pisal domov že dve ekspresni pismi, naj pridejo ponj, ker si sicer — vzame življenje! Potem se pa še starši, ki so svojega otroka tako vzgojili, pritožujejo, seveda predvsem proti učitelstvu, potem pa proti Hrvatim in Slovincem in vsem skupaj. — Zato naj bo jasno povedano: Odhori za pomoč stradalnim otrokom ima resen namen pomagati le zares potrebnim; tem se mora pomagati, nepotrebnim se pa ne sme dati prilike, da bi odjedali vsakdanji kruh stradalnim! Zlasti naj ve učiteljstvo, ki bo pri izbiri imelo glavno besedo, da je zadevna v prvi vrsti in glavna odgovornost, če se ne bi postopalo skrajno vestno in previdno v tem oziru. — Dr. I. m. č.

Radi važnega aprovizacijskega vprašanja se vabijo slovenska konsumna in gospodarska društva v Trstu in okolici na pogovor, ki se bo vršil v ponedeljek, 17. t. m., ob 10 predpolne v pisarni dr. Abrama in dr. Rybáča, ul. Campanile 11. Vsako društvo naj pošlje po enega zastopnika, ki naj vzame društveno štampiljo s seboj. Dr. Rybáč. Odhori za pomoč stradalnim otrokom. V kratkem odide nekaj otrok na prehrano na Hrvatsko, kjer ostanejo celo vojno dobo. Marsikateri starši bi svojega otroka radi poslali od doma, saj ga nimajo več s čim hraniti, a otrok nima ne potrebnih obleke ne obnove. Navedli zamoremo slučaj, kjer starši niti razmeroma nizke svote za vzgojila (K 12) ne morejo plačati. Ker gre tu za našo slovensko mladino, prosimo, naj vsakdo pomaga po možnosti. Darove sprejema g. dr. Rybáčeva (Valdirivo 11, II.) in dekleška CM šola na Acquedotto.

Primorske italijanske občine proti posl. Conciju. Kakor smo izvedeli, se v nekaterih, če ne morda v vseh primorskih italijanskih občinah dela z vsem parom na to, da bi se te občine izkrope proti poslancu Conciju in njegovim izjavi solidarnosti s češkim narodom ob priliki praznovanja petdesetletnice Narodnega divida v Pragi. Ta protest naj bi seveda veljal sploh solidarnosti med avstrijskimi Slovani in Italijani. Če bi kdo vprašal, odkod to gibanje v italijanskih občinah, je odgovor pač lahek. S tiste strani, ki ji je na tem, da bi se nemuški narod v Avstriji še dalje kladi med seboj, da bi tako Nemci tem lažje vladali nad njimi. In da bo stvar še jasnejša, lahko povemo, kar smo izvedeli iz najzanesljivejšega vira, da prihaja to gibanje v italijanske občine naravnost z vladne strani. Na vse to bi vprašali potem edino le še: kakšno ulogo igra tržaški socialno-demokratski poslanec Pittoni, ki je v »Lavoratore« s takšno vnapost namproti proti poslancu Conciju zaradi njegove udeležbe na praških slavnostih, h katerim je bil vabljen tudi Pittoni sam, pa se jih ni udeležil?

Zanimiva polemika o gledališki kritiki se je razvila v »Lavoratore«. »Lavoratore« glasbeni kritik Zuccoli je namreč ob priliki prve operne predstave zagrebškega gledališča v Rossettijevem gledališču napisal prav lepo oceno te predstave, a je obenem izpregovoril tudi odkrito besedo o domačih tržaških glasbenih prirediteljih in o domači tržaški operi v gledališču »Fenice«. Da ta odkrita beseda ni bila posebno laskava za osebo, ki nastopa v tem gledališču, je pač umljivo, saj vendar ves Trst, dasiravno je poln gledališče danzadnem, imenuje te uprizaritve le — vojni surrogat. O Zuccoli je za svojo odkritosrčnost pač žel splošno priznanje v občinstvu, seveda pa ne pri imenovanem gledališkem osebju, ki je — kakor smo čitali v »Lavoratore« — prišlo celo k njemu na dom in nastopilo tankaj tako »naravnost«, da je imenovan kritik imenoval ta nastop — sirov. Prišel je potem odgovor gledališkega osebja. »Lavoratore« pripombe itd. Stvar sama je sicer za nas popolnoma brezpomembna, ker se nismo nikdar zanimali za vojne operne predstave v gledališču »Fenice«, vendar pa je zanimiva v splošnem, in zato je tudi omenjamo. Prav posebej pa naj navedemo iz zadnjega »Lavoratorjevega« odgovora na dopis opernega osebja gledališča »Fenice« nekatere stavke, ker govorijo res nepobitno resnico, in bi jih tudi mi, žal, morali zapisati skoraj danzadnem na čelo svojim poročilom o gledaliških in podobnih prireditvah. So pač ljudje, ki menijo, da smejo napram ocenjevalcu in listu, ki objavlja oceno, nastopiti kakor star stražmojster napram novincu, ali pa morda še drugače. Z ene strani so prijazni in ljubeznivi in sladi, kakor med, kadar potrebujejo list za — reklamo, kakor hitro pa list pove nekoliko pre-

koč to predstavljati, neke vrste izpolnitev njegovih deških želja, da bi postal vse, kar je na svetu mogote biti. Ali ni bil sedaj vse mogote, kar sta dan in čas ravno zahtevala? Danes malo duhovnik, jutri malo potujoč poet ali slikar, ali zdravnik za blaznike in malo kralj povrh? In ni mu il prišlo vse to prav v njegovem poklicu, kar je nekaj bil — gosar, pisar, medvedar? In ni il preživel večer za večerom, drugega sveta, drugega življenja in druge globočnosti? Seveda ne tako docela in ne tako resnično, kakor si je to v domišljiji slikal kot deček, ali rečen je bil monotonije, one starodavne izbe z učeniškimi slikami njegovih pradedov, z njihovim »ABC in enkratena, to je vse in vse drugo ni nič; živel je, četudi samo v domišljiji, v bogatem vseobsežnem toku življenja. In obdaroval se s takim blagoslovom tudi vse one, ki prihajajo v gledališče, reševali jih je za nekaj ur monotonije njihove osamele bitnosti in jim dajal priliko, da so uživali ž njim vred to raznovrstno jedro velikega, bogatega življenja. In zato je bil Janez v splošnem vendarle zadovoljen, vzlic temu, da ga je včasih spreletavalo neko bolešno čustvo in da si je bil vedno v svesti, da je njegovo deško hrepenenje le bolj utešno nego izpolnjeno, in če še ni umrl, živi še danes — kje, v katerem mestu, tega ne povemo, to morate uganiti sami.

To je povest o malem Janezu in njegovem velikem življenjskem načrtu.

več — resnice, jim je pa ta resnica — bedastost, neumnost, tisti, ki je stvar pisal, pa najmanj — tepec. In tu ni prav nobene izjeme, ter pravimo kar naravnost, da velja to tudi danes, za sedanje prireditve. »La funzione del critico è sempre ingratia, poiché quanto meno artisti si è tanto più artisti ci si crede e tante più lodi si pretendono... E quando un critico si mette a parlare sul serio di artisti e di teatro, senza tante cerimonie e senza riguardi personali, allora apriti cielo. Allora lo si accusa di aver detto male...« Tako je dejal »Lavoratore« in povedal je prav po pravici in resnici. Nije li možda istina, gospodine intendante? Sestanek podružnice CMD za Skorkijo in Belveder se vrši jutri ob 10 predpolne v posebni sobi gostilne Kosič, ulica Carradori. Člani in prijatelji mladine dobrodošli! Odhori.

Danes, 15. junija ob 8 zvečer, predava v Del. domu (ul. Madonina 15) prof. Martin Zgrablč iz Pazina o hrvatskem pesniku Preradoviću, kogar hubiše se je letos obhajal. Z veliko udeležbo naj pokaže naše občinstvo, da mu kulturna vzajemnost z brati Hrvati ni prazna fraza. — Vstopnina 60 vin. za člane »Ljud. odra« 40 vin.

Izlet pevskega zbora »Glasbene Matice« v Trstu se bo vršil jutri, v nedeljo 16. t. m. popoldne v Boljuncu. Zbirališče ob 2½ pop. pri Sv. Soboti (tramway).

Orkestralna vaja bo danes točno ob 6 pop. v navadnih prostorih. Prosim pridite vsi! Kapelnik.

Književnost in umetnost.

Kr. hrv. zagrebško deželno gledališče: »Tosca«. — Kako vse dosedanje predstave, je bila tudi sročna Puccinijeva »Tosca« razprodana, gledališče nabito polno, večer sam pa najbolje označen: Rijavec. V ulogi Toske se je privrkat predstavila našemu občinstvu gđ. Ogradzka in ga tudi zadovoljila v polni meri s svojim, v višini naravnost kovinski zvonečim, v sredini, zlasti pa v nižjih legah nekoliko zastrtim glasom, ki prihaja do prave veljave predvsem v visoko dramatičnih, s strastjo prevevanih točkah, kakor zlasti v končnem prizoru drugega dejanja s Sciarpo in zaključnem tretjega dejanja. Nekoliko življenejša igra bi ji posebno v takih prizorih ne škodovala. Rijavec Cavaradossi je pevka ustvaritev, o kateri je mogoča le ena sodba: sijajna! Res je, da je tržaško občinstvo zlasti v sedanjih časih, ob tej priliki, ko že leta ni čulo prave opere, hvaležno in precej radodarno s pohvalo, toda vkljub res dobrim ustvaritvam posameznih vlog v dosedanjih predstavah zagrebške opere, se je vendar zgodilo sročni prvič, da je sledilo ljubavnemu spevu v začetku tretjega dejanja tako viharo odobravanje, da se je morala ta točka ponoviti. A pel jo je g. Rijavec res tako sladko, s takim občutkom, da je priznanje moralo slediti z ono spontanostjo, kakor je sledilo v resnici. Sicer pa je bil njegov Cavaradossi tudi v ostalem brezpri- korno vse čas na višku. Ode igre pa velja zanj isto, kar smo rekli zgoraj o njegovi tovaršici. Kolikor smo čuli doslej: najboljša Rijavecova uloga. G. Marko Vučković je podal ljudskega krmilnika Sciarpo zlasti v igalskem pogledu kar najpopolnejše. Impozantna postava, fina, lahna, tudi v najstrastnejših momentih primerno diskretna igra. V pevskem oziru pa smo opazili kolikortolikošno popuščenje njegovega preji tako velikega glasu, katerega pa ima vsekakor v vsej oblasti in mu zna dati vsak čas trenutku primeren izraz. Ali pa je bila morda majhna nerazpoložnost? Gotovo pa v zlic temu lepo izvedena uloga. Med manjšimi ulogami naj omenimo predvsem izborna pogojnega zakristana g. Lešica, potem enako g. Juršiča v Angelotijevi, g. Blinčeka v Spolettovi in Oberskega v Sciarponovi ulogi. Zbor, ki mu je v operi odmerjen le majhen del, je bil prav dober, zlasti v drugem dejanju. Orkester, ki ga je zopet mojstrski vodil mojster Milan Sachs, vreden največje pohvale. Zunanja oprema predstave najdotojnejša. Uprizoritve opere torej v celoti in podrobnostih, kakor si je je občinstvo le moglo želeli. Odobravanja je bilo veliko in tudi cvetja na oder.

Glede neke druge strani opernih predstav kr. hrv. zagrebškega deželnega gledališča pa si dovoljujemo pripombe, ki se bo morda zdelo komu neumestna, za kar pa je ne smatramo ni, pač pa ravno nasprotno. Za dosedanje predstave so veljale enake cene vse do sročne, ko se je vstopnina hipoma zvišala, sicer za malenkost, a vendar. Naše mnenje je, da taka hipna zvišanja, posebno če je gledališče danzadnem nabito polno in je vsled resničnih umetniških naspelov z vso gotovostjo pričakovati tudi za vse bodoče predstave enakega navala, postavljajo upravo v oči občinstva v nekam čudno luč, česar bi pač ne bilo treba že z ozirom na sloves zavoda samega. In prav zato mislimo, da ta pripomba ni bila odveč, kakor bi tudi ne bilo odveč, če bi se gledalo kolikor le moglo na to, da bi se že naznanjeni spored predstav ne izpremenil toliko in bi si tako moglo občinstvo lažje nabaviti vstopnice za določene predstave ter bi mu ne bilo treba čakati po celo uro in še več v vrsti. Odpravila naj bi se tudi zlo raba, da se boljši prostori rezervirajo in oddajajo proti nagradi, kar se sedaj, kakor pravijo, redno dogaja pri blagajni na Borznem trgu.

Končno pa še besedo na naslov zavodnega tajništva. Menimo, da je časopisje ena glavnih opor vsakega gledališča, tajništvo kr. hrv. zagrebškega deželnega gledališča pa menda pozablja to dejstvo. Ne vemo, ali enako tudi napram ostalemu tržaškemu časopisju; gotovo pa napram nam, edinemu slovenskemu listu v Trstu. Ne le, da sploh ne odgovarja na naše dopise, temveč tudi na osebno posredovanje ne stori ničesar, kar bi olajšalo listu delo. Poročevalce moramo, če hoče izvedeti, kdo nastopa na odru, prepisavati gledališki lepak na uličnem vogalu, ali pa v gledališču, ker se tajništvo ne zdi potrebno, da bi v tem pogledu ugodilo želji uredništva. Če se hoče izvedeti, kaj se bo počelo prihodnji dan, je treba zopet enakega dela. Mislimo, da bi se stvar vendar dala urediti malo drugače, in upamo, da se tudi uredi!

Danes, v soboto, 15. t. m., se ponovi »Tosca«. Jutri, v nedeljo, Zajčev »Nikola Šabec-Zrinjski«.

DAROVIL.

V Trstu mora vstati čim prej slovensko, jugoslovansko narodno gledališče kot središče naše narodne kulture! V tem prepričanju so praznovanci dogo Tonetov, Tončeton in Tončeton 13. t. m. »pri vjolicah« in pozneje zložili svoto K 300— (tristo kron) kot prvi kamen za jugoslovansko narodno gledališče v Trstu. Denar hrani uprava.

V veseli družbi na vrtu hotela Gomzy na Opčinah nabral za nameravano šolo na Belvederu g. Joško Copic K 43—, Darovali so: po K 10— Simončič Antonija, po K 5— Danilo Babič, Golob Olgica, Besednjak Franciška, Besednjak Kristina, po K 4— Bože Zezevič, Ciril Tomšič, po K 2— Sinigro Joško, Copic Joško, K 1— Besednjak Joško. Denar hrani uprava.

Za bodoč borkovljanski otroški vrtec je podarila g. Jagnja Barič K 3—, Denar hrani blagajnik.

Amalija Uršič

iz Gorjanskega
Peter Micheli
iz Červinjana
danes poročena.
Trst-Opčine, 15. 6. 1918.

Mestna zastavljavnica v Trstu (Civico monte di pietà) daje predjume na vrednostne papirje, kakor n. pr. obveznice, državna in občinska posojila, efektne loterije itd. s 6% letnimi obrestmi. Sprejema v prostovoljno prodajo na javni dražbi vsakovrstne vrednostne in brezvrednostne predmete, ne da bi se isti zastavili, in v navadno shrambo vrednostne papirje po zmernih odškodninah.

Češko Budjevička Restavracija (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galati (zraven glavne pošte.) Slovenska gostilna in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 6 stot. besedo. — Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotlik.

Gospodilno, ki bi imela res veselje do knjig, garne in k temu primerno izo- brazbo, posebno poznanje slovenske literature, sprejme takoj knjigarna J. Štoka, Trst, ul. Molino piccolo 10. 2309

Stalno dekle ali potrebnico od 8—4, s plačo in kosilom iste češka družina obstojeca iz 2 oseb. Ulica Borojevič 10, II. vr. 10. 2306

Klepar in kleparski pomočnik kakor tudi začetnik se iščejo. Ulica Sv. Marka 18. 2307

Prodajna se 2 postelji in vama ter kuhinjske stolice. Ulica Giulia št. 64. 2308

Kreozot (Sirup kondenziranega mleka) naj- boljši pripomoček proti kroničnemu kataru in boleznim dihalnih organov. Izdajuje lekarna Codermaz, Trst, Ulica Riborgo 17. 1311

Vreče vsake vrste kupuje Babič Fran Molino grande 20. 2310

Išče se služkinja za vsa dela, proti dobri plači in hrani. Predstaviti alica Michelangelo 648, Mahne. 2271

Naravne mineralne vode se dobijo v velikih izbi v mirodnici Cilia, ulica delle Poste 6. D 80

Za 30 deka kruh, dnevno, kaj dobim? Ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod »Kruh«. B 17

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Pristni buhač, vosek za parkete v škot- ljih; praški za barvanje blaga; kolonijna voda, fotografirani predmeti, krtače, metle, parfemi, zobna krema itd. v veliki izbiri v mirodnici Cilia, Trst, Via delle Poste 6. D 31

Uradnik, več knjigovodstva, sloven- ske, nemške in italijanske korespondence, zanesljiv, samostalen delavec, išče v popoldanskih urah zaposlenosti. Cenjene ponudbe pod »Uradnik« na Ins. odd. Edinosti. B 14

„Liquore Godina“ (proti nevralgiji, rev- matizmu, skrnini in pretini) se prodaja v vseh lekarnah. D 16

Pisarniško uradnico,

zmožno popolnoma slovenskega, italijanskega in nemškega jezika ter strojepisja

sprejme takol

Vojnokreditni zavod v Gorici (Via Seminario 5).

Plača po dogovoru.

KUPUJEM po najvišjih cenah. BUCHER, Trst, Lesni trg (Piazza delle legna 12, I. n.

ZLATO

od dneva vloge do dneva vzigja. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in ziro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa t. in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obli- gacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke, valute, promese itd. Daje predjume na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno Stavnbi kredit, rembourso krediti. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi: JADRANSKA

Uračne ure: od 9 do 1 popoldne

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lustno poslopje)

Kapital in rezervi K 23.500.000.—

Filijalke: Dunaj Tegethostrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3 1/2%, Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzigja. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in ziro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa t. in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obli- gacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke, valute, promese itd. Daje predjume na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno Stavnbi kredit, rembourso krediti. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi: JADRANSKA

Uračne ure: od 9 do 1 popoldne

Hermangild Trocca
TRST, ulica Barriera vecchia 8
Ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
Venci iz porcelane in bisero, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakov in napis. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

GAMBRINUS
vsaki večer
ob 9½
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1—

Josip Struckel
Trst, vogal Vlna Maria Teresa-S. Caterina
Novi dohodi volnenega blaga za moške in ženske. Velika izbira kozuhovine, nogavic, volnenih srajc (maje) barhanta, svilenega in volne- nega blaga za bluze, cipko. vih ovratnikov in okraskov.

Kabaret-Varieté MAXIM
Trst - Vlna Stadion 10 - Trst
Odprti od 8½ zvečer naprej
Vstopnina K 2

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12
vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bo- lečin. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE

Emilia Ceregato
Trst Campo S. Giacomo 2
Priporoča cenjen. občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst. Prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

Kupujte samo domači izdelek to je.
Emona
PRIZNANO NATBOLJŠI
pralni prašek
Dobiva se pri Milan-u Ročevar — Ljubljana.

Oglasi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošil- jajo na »Inseratni oddelek Edinosti« — Ulica Sv. Franciška Asiškega 20, pritišče,